

TÜRKİYE'NİN EKONOMİK BÜYÜMESİ, JEOPOLİTİĞİ VE KALKINMA BOYUTUYLA İHMAL EDİLEN YÖNÜ

TURKEY'S ECONOMIC GROWTH, GEOPOLITICS AND THE NEGLECTED ASPECT OF DEVELOPMENT

Hakkı Çiftçi
Çukurova Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İktisat bölümü
hciftci@cu.edu.tr

ÖZET

Global dünyanın bir parçası olan ve yeni dünya düzenin gerçekleriyle yüz yüze gelen “Ulusal bağımsızlık” ve “ulusal egemenlik” temeline dayalı bir Türkiye tasarısının gelecek öngörüsü, ulusal bilgi, bilinç, strateji ve politikanın üretilmesi, vizyon, strateji, gayret ve yaratıcılığın asli unsur olduğu, teknoloji devriminin yeni boyutlarının yaşama hız esneklik ve kolaylık getirdiği, etik anlayışının ve hukuk yapısının daha sağlam olduğu bir anlayışa bürünmüş olmasından geçmektedir(Kansu,1997). Bu boyut, Türkiye'nin kimlikli, benlikli ve eşit koşullu evrensel bir buluşmasının temel koşuludur”. Dinamik bir süreçten geçen bir toplumun bireyi olarak bu yeni düzende, özgeçmişini önceden yazabilen, kendi geleceğini planlayıp gerçekleştirebilen, iş aleminin ortak dilini kullanabilen, bilgi teknolojisine hakim, ortak uygarlığın genel kültürüne vakıf olduğu kadar bunun yerel özelliklerinin de farkını kavrayan “global bireye ve ülkeye” büyük imkanlar tanınmaktadır. Bununla birlikte, İktisadi gelişmede rekabet ve ulusal rekabet gücünün hala açıklanamamış önemi bulunmaktadır. Dolayısıyla, bu ülkelerin hem ileri teknolojilere yönelik adımlar atarak sanayilerini yeniden yapılandırmaları, hem de her düzeydeki rekabet üstünlüğünü sağlamaya yönelik rekabet stratejilerini iyi düzenlemeleri gerekmektedir.

JEL Kodları: O30, O40

ABSTRACT

The future reflection of a concept of Turkey based on “National Independence” and “National Sovereignty”, a part of the global world, and facing the facts of the new world order strictly depends on its being equipped with an understanding in which national knowledge, awareness, strategy, and policies are produced, vision, strategy, effort, and creativity are the primary components, the new dimensions of the technological revolution provide life with speed, mobility, and easiness, and the concept of ethics and legal structures are stronger. This dimension is the primary condition of a global integration of Turkey based on identity, personality and equal conditions. Infinite opportunities are provided for “a global individual or a global country” being

able to determine, as the individual of a society undergoing a dynamic period, his background beforehand, planning his future on his own and experiencing it, using the common language of business, mastering information technology, and conceiving the local characteristics of the common civilization as well as understanding its culture in general (Porter, 1998). Therefore, competition and dynamics of national Competitive Advantage are of critical, but unexplained importance on economic development. Therefore, such countries need to restructure their industries by making new investment on advanced technologies as well as to devise effective competitive strategies for having competitive advantageous.

Keywords: Competitiveness, Competition and Competitive Advantage

JEL Codes: O30, O40

1.GİRİŞ: ALTYAPI (İKTİSADİ YAPI) HACİM EKONOMİSİ BÜYÜME Mİ, YOKSA ÜSTYAPI (DİN, HUKUK, AHLAK) DEĞER EKONOMİSİ KALKINMA MI?

Uluslararası sistemin asimetrik enformasyonundan ve paranoyalarından kaynaklı, yanlı, taraftar realist paradigmanın kaynakları yerinde, verimli, etkin, adil ve rantabl kullanamaması neticesinde ortaya çıkan zengin ve gelişmiş ülkelerin küresel sefaletle sürüklediği ve ötelediği gayri insani, toplumdaki kopuk dikotomik asosyal, salt maddeci materyalist tutum ve davranışlar, değerlerin, tartışılıp tanımlanamadığı toplumdaki, düalist yapı, değer kavram kargaşasını karmaşasıyla birlikte düzensizlik çatışmaya dönüştürüp suç oranı arttıran, salt hedefi ekonomik büyümeye odaklayıp çevre bilincinden yoksun, terörü tetikleyen, suçları arttıran, insani değerleri herkesin işine geldiği kadarıyla kullandığı ve anlamsız kıldığı, çözümsüz, fütursuz, kaygısız ve kontrolsüz uzay ve silah teknolojilerindeki teknolojik devasa gelişmelerin ortaya çıkardığı tahribatlar bireye yatırımın ihmal edildiği, insani sosyal değerlerin geri plana itildiği, derin düşünen filozofik bakışların sığ kaldığı ve filozofların yetişmediği sayılarla hacme boğulan materyalist bir ekonomi anlayışından, daha fazla sosyal değerlere ağırlık veren, bireye yatırımlarla, beşeri sermayeyi güçlendiren, buluş, gelişme, bilgi, uyuma ve fayda ölçüğünde katma değer oluşturan derin düşünceli dünyanın kalkınmasına hizmet eden katma değeri yüksek ekonomilere doğru bir zihniyet dönüşümü esas alınmalıdır.

Bununla birlikte, yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası ve uluslar üstü sistemin doğurduğu bu sefaletin üstesinden gelebilmek için; ekonomik fikirlerini alkışladığımız ekonomik demagoglardan kurtarılması, ekonomik kültürlerin ekonomi magazincilerinin günü kurtaran popülist cari politikalarından arındırılması, ekonomi politiği doğrultusunda siyasetin nepotizm siyasi kayırmacılık anlayışı ile köşe kapmacadan çıkarılıp reel, maratone, uzun vadeli devlet idaresine dönüştürülmesi, ekonomik bilginin ekonomik moda tüketim ve üretim kalıplarından çıkarılıp insanlık nam ve hesabına faydalar sağlar hale dönüştürülmesi, kültürel relativizm ölçeğinde egosentrik ben merkezci kültürden sıyrılması, ekonomiye eklenen teknolojinin diffüzyonunun, absorbesinin ve massedilmesinin temeline ekonomi ilminin gerçekliklerinin yerleştirilmesi ile işlemleri peş peşe ezber dayalı basmakalıp, sosyal değerleri dikkate almayan salt pozitivist anlayıştan, yerleşik bir ekonomi davranışından insanların davranışlarını yönlendiren değerlerin üzerinden hareketle insan odaklı sosyal olgu ve değerlerin yerleştirilmesiyle ekonominin kendi dokularından beslendiği yapısallaşmayla küresel dünyanın büyük bir sorununu bilginin büyük güç olduğu anlayışı temelinde değerler eğitimiyle ekonomik yozlaşmanın ve yabancılaşmanın önüne geçilebilecektir.

Tablo:1. İktisadi Faaliyetlerle İlgili İktidari Yozlaşmaya Dair İptidai Bazı Görüşler

Herodotos	Güçlü devletlerin değerleri dünyadaki gelişmeler doğrultusunda değil kendi gelişmeleri doğrultusunda iktidar zehirlenmesiyle ifadesinde yer bulduğu servet ve iktidarın aşırılığı kişiyi kendisini insandan fazla bir şey olduğu sanısına götürmesi gerçeğine dikkat çekmektedir.
Oscar Wilde	Her türlü otoritenin alçaltıcı olduğunu ifade etmesi ve otoriteyi kullananları da üzerinde otorite uygulananları da alçaltacağını belirtmesi ve köleliğin kişiyi köleliğinden hoşlanacak kadar düşüreceğini, silikleştireceğini ve hiçleştirceğini belirtmekte belli bir fanatizmle ona insandan farklı bir muamele gösterip kutsayacak derecede belli bir sevecenlikle, bazı ödüller ve karşılıklarla birlikte uygulandığında insanı ürkütücü derecede iritasyon oluşturarak ahlaksızlaştıracağı iddia ediyor.
İbni Haldun	Bir taraftan iktisadi şartların, üretim tarzının diğer alanlarda sosyal siyasi gibi etkili olduğunu ileri sürer. Bu şartların da iktisadi yapıyı belirlediğini altyapı üstyapı ilişkisinin tek yönlü değil diyalektik olduğunu öne sürer. Her türlü kazanç ve mal ancak emek sarfedilerek elde edilebilir. Medeniyetin gelişmesinde emeğe temel bir yer vermesine karşılık onu kutsallaştırmamıştır. İbn Haldun'a göre ise bir kişi bütün davranışlarını,

iktisadi faaliyetlerini bir hedefe, Allah'ın rızasını kazanma amacına yöneltmelidir ve her an bu şuur, idrak ve sorumluluk içerisinde bulunmalıdır. Vasıta olmadan hedefe ulaşmak imkansızdır. Çalışabilmek için yiyelim, yemek için çalışalım. İnsanlar önce para kazanmak için sağlıklarını, sonra da sağlıklarını kazanmak için paralarını harcarlar. Özetle yabancılaşma, güçsüzlük, süreci bütünü içerisinde algılayamama, yalnızlaşma ve kendini özüne karşı yabancı hissetme unsurlarını taşımaktadır. İnsan Allah'ın Yeryüzündeki halifesi olmanın onurunu yeterince kavrayamayan iktidar sahibi kişiler, sonunda kendini, ailesini ve içinde yaşadığı toplumu korumak ve kollamaktan aciz, milli duyguları zayıflamış, sorumluluk duygusundan yoksun, zavallı ve aşağıların aşağısı bir seviyeye düşerler. Bu gibi kişiler iktisadi yönden tembel, çalışma ve başarıma şevkleri zayıf, siyasi bakımdan da asabiyet, bir toplumun üyesi olma duygularını kaybetmiş, dış düşmanlara karşı koymaktan aciz ve zavallı bir durumdadırlar şecaat ve atılganlıklarını büyük ölçüde yitirmişlerdir. iktisadi faaliyette bulunmak "rızkınızı arayınız" ayeti ile Allah'ın emri olup, çiftçilik ve zanaatlarla ilgili temel bilgiler de insanlara Allah tarafından peygamberler aracılığıyla öğretilmiştir. Bundan dolayı iktisadi faaliyetin kutsal yönü de vardır. genel anlamda, servet ve zenginliğin oluşumu azar azar ve düzenli artan bir seyir izlemediğini, aksine iktisadi ve siyasi konjonktürün seyrine, tesadüflere göre zaman ve mekan itibarıyla artan ve azalan bir seyir izlediği belirtilmiş, bir istismar olayı, medeniyetlerin gelişmesinde, üretim ve zenginliğin artmasında faydalıdır. Çünkü artı ürünleri ellerinden alınan insanlar hayatlarını sürdürebilmek için üretim faaliyetine ve işbölümüne sürekli katılırlar. Kültür ve medeniyetteki gelişmeyle istismar olgusu iç içedir. Çünkü şimdiye dek sömürüye gitmeden, kültür ve medeniyetlerin ilerlemesi için gerekli kaynakları oluşturmak, hürriyetle, eşitlikle, gelişmeyi ve ilerlemeyi bir arada gerçekleştirebilen bir model ortaya koymak mümkün olmamıştır. Örneğin mısır piramitlerinin yapımında milyonlarca insan can vermiştir. İbn Haldun'a göre, kişisel gelir ve servetin kaynağı genel anlamda emek olmakla beraber, kişisel zenginlik ve servetin kaynağı emek değil sömürüdür. artı ürünü ele geçirme konusunda çağımızı ve yaşadığımız geçmişi en güzel anlatan tarzda sıralamaktadır. SİYASİ GÜCÜ KULLANMA; İbn Haldun'a göre, Siyasi güç sahipleri, üreticilerin ürettikleri artı ürünün ve artı emeğin bir kısmını elde ederek iktisadi gücü de ele geçirerek, Marksist görüşe göre ise iktisadi güç sahipleri siyasi gücü de ellerinde tutmaktalar. Osmanlı da ise kudret servete üstündür, servet kudreti değil, kudret serveti oluşturur. Kapitalist sistemde devlet zengin, mülkiyetli sınıfın elindedir. Osmanlı da ise güç sahibi olanların elindedir. Pooper'a göre, ekonomik güç, siyasal gücün kontrolündedir. Ancak para gücünün denetimini ihmal eden bir idarenin para gücünün himayesine girmesi muhtemeldir. MAKAM VE MEVKİ SAHİPLERİNE

	YALAKLANMA, İbn Haldun'a göre zenginlik ve refaha ulaşmak isteyen kişiler için iki yol vardır. Birinci yol, bizzat çalışarak kazanç elde etmek ki bu pek mümkün değildir. Bu nedenle insanlar genelde ikinci yola başvururlar. Ya siyasi gücü ele geçirirler ya da bu siyasi güç sahiplerine yaltaklanırlar ve onların ihsan ve lütufları yoluyla dolaylı da olsa artı ürünü ele geçirirler. İbn Haldun bu yolu da normal kabul etmekte, üstelik bu yola gitmeyenlerin gururlarının cezası olarak fakir olduklarını belirtir. HALK İÇİNDE İTİBAR SAHİBİ OLMA; Halkın kendilerine büyük saygı ve sevgi beslediği, itibar gösterdiği bazı kişilerin büyüklerinin kendi istekleriyle hizmetlerine koşar ve işlerini yaparlar.Halkın bu emekleri de para gibidir. SİYASİ VE İKTİSADİ KONJONKTÜRDEKİ DEĞİŞİKLİKLERDEN YARARLANMA; İktisadi hayatın ve siyasi durumun alt üst olduğu durumlarda ucuz fiyattan aldıkları gayrimenkulleri bu dönemde veya beye kaptırmadan siyasi ve iktisadi durumun düzeldiği dönemde daha yüksek fiyata satmak suretiyle o şehrin en zengin kişileri olurlar. BÜYÜK ÖLÇÜDE TEHLİKELİ VE RİSKLİ VEYA MEŞRU OLMAYAN İŞLERE GİRİŞME, GANİMET VE MİRAS,
George Orwell	İktidar güç karşısındakine acı vermek, onu küçük düşürmek demektir. iktidar insanların manevi bütünlüğünü parçalamak ve sonra ona yeni bir şekil, dilediği gibi bir biçim vermektir.
Barrington Moore	Öteki insanlara acı verme tutkusunun/doyumunun yattığını ifade etmektedir.
William Pitt	Sınırsız güç yozlaşmaya mahkumdur demektir. Güçsüzlük ne kadar çaresizliği ifade ediyorsa, sınırsız güç de despotizm ve diktatörlük demektir.
Schumacher	Çağımızın içine düştüğü bunalımın kaynağı, hikmete, fazilete dayalı değerlerin terk edilerek insanların sınırsız bir rekabet, hırs, tamah, kıskançlık ve çekişmeye itilmeleridir. insanlara fiili üretime yakın işlerde çalışmaktan zevk almayı öğretmenin terbiyevi ve mutluluk verici yönleri üzerinde durmaktadırlar insanların, kazançlarına ve harcamalarına göre değerlendirildiği, zenginlik hayranlığının egemen olduğu ve milyonerleri toplumsal kahraman olarak kutsayan bir toplumun üyelerinin ekonomizm dininin müminleri olduğunu ileri sürmektedir.
Erich Fromm	İnsanın yaşaması için üretmesinin zorunlu olduğunu ifade eder, eğer kişiler aşk, adalet, hakikat, sadakat, ve sorumluluk gibi şeylere çıkar sağlamadığı gerekçesiyle önem ve yer vermiyorlarsa bunun yerine her şeyi daha çok kazanma ve harca harca bitmez şeklinde tüketime, daha çok harcama ölçütüne dayalı bir başarı ölçüsüne göre değerlendiriliyorsa tapındıkları şeyin piyasa ekonomisi ideallerinin sembolleştirdiği bir puttan başka bir şey olmadığını ifade etmektedir.
Keynes	Açgözlülük, tefecilik ve ihtiyatlılık daha bir süre için tanrılarımız olmaya devam etmelidir diyerek en azından daha bir yüzyıl boyunca kendimizi ve başkalarını iyinin kötü, kötününse iyi olduğuna inandırmalıyız çünkü kötü işe yarar, iyi işe yaramaz der.

Lorenz	kötülük iyi işlere de yarayabilir diye ifade etmektedir.
Fukuyama	İnsanın mutlak haksızlıklara gereksinimi var çünkü insanın içindeki en yüce şeyleri ancak haksızlığa karşı mücadele uyandırıyor.
İmam Rabbani	Her şey zıddı ile anlaşılır. Küçüklüğünü, sınırlılığını, anladığı nisbette; insanda bazı üstünlükler ortaya çıkmaya başlar; işte bunun için kulluk makamı her makamdan üstündür der
Ellot	Hızı sonsuz olan sabit bir noktaya benzemeliyiz, işte o zaman başlangıcımız sonumuzdur.
Ali Şeriatinde	İnsandaki söz konusu uysal ve savaşıcı yönlerin İslam da en uygun bir senteze ulaştığı, Hz Muhammed'in şahsında merhametli İsa'nın ve öfkeli Musa'nın iki zıt boyutunun birleştiği, Hz Ali ve Hz Ebu Zer gibi İslam büyüklerinde de bu iki zıt boyutun bir arada gözlendiği, gecenin gözyaşı dökken ve dua eden dindarlarının gündüzün elinde kılıç savaşan aslanlar haline dönüştükleri ve ideal insan tipini Mevlana Cellaedin Rumi Aristo'nun hayatındaki ateşi tutuşturmalı, Bacon'un kuru gözlerini ıslatmalıdır. Sezarın kılıçlarını İsa'nın ellerine vermeli, Hallacın rahatsızlığını Socratin kalbine yerleştirmelidir.
Gourmont	Bu dünyadaki her varlık, varlığını ancak dengesizlik ve haksızlığa borçludur. Her varlık diğer varlıklardan koparılan şeylerdir, her hayat ancak bir mezarın üzerinde yeşerir.
Yusuf Has Hacib	Kutadgu Biliğ adlı eserinde, Kendi çıkarını kollama, halkın çıkarını gözet, kendi çıkarını milletin çıkarı içinde gör diyerek kişisel çıkarlarla toplumsal çıkarları dengelemeye meyletmiştir.
Garaudy	Üretimin ve tüketimin hayattan koştığı ve soysuzlaşarak kendi başlarına birer amaç haline geldiğini batılı materyalist ekonomik gelişme modellerindeki daha fazla tüketme ve daha hızlı tüketme, ne olursa olsun, faydalı faydasız, zararlı hatta öldürücü, insanlık için sonuçlarını düşünmeden üretme kavramının aksine Kuran prensiplerine dayalı İslam ekonomisi gelişmeyi değil dengeyi hedef tutmaktadır.
Maurois	çalışma; sıkıntıyı, kötülüğü ve yoksulluğu uzaklaştırır. İnsan, ancak çalıştığını kazanır.
İbn Sina	“Ezerek, zorlayarak ve boğuşarak elde edilen her artık (fazla); günahla, utançla, yüzü suyu dökmeyle, hayâsızlıkla, haysiyet düşüklüğüyle ve ırz lekesiyle kazanılan her kâr, miktarı büyük olsa da önemsizdir, çok olsa da değersizdir, yararlı görünse de yararsızdır. Lekesiz temiz kazanç ve bitkinliğe düşmeden elde edilen fazlalık, miktarı az olsa da, tartıda hafif gelse de daha lezzetli, daha bereketli ve daha kazançlıdır”.
Eflatun	İdeal sitesinde yönetilenlerle yöneticiler arasında gerilimi artırarak çatışmalara yol açtığı endişesiyle yönetici sınıfın iktisadi imsak yaparak kendilerini servet biriktirmekten alıkoymalarını yani yönetilenleri aşırı derecede sömürmemelerini istiyor. Ve bunu temin için onların ekonomik faaliyetlerde bulunmalarını yasaklıyor.

Campanella	Kendi güneş kentinde zenginlere de fakirlere de yer vermeyen da zenginliğin insanlara kolayca gururlu, cahil, aylak, palavracı, hain, kendini beğenmiş, gösterişe düşkün, bencil, iftiracı yapacağını söyler. Veblen'e göre bugünkü zenginler ataları gibi becerikli, gayretli değil. Onlar bugünkü durumlarını atalarından devralmışlar ve bu durumu sürdürürken gittikçe beceriksizleşmekte ve çalışmayı hor gören asalaklara dönüşmekte. Bu halleriyle zenginler geniş halk kitlelerini bozulmaya sürüklemekte ve bu halk zenginleri taklit etmeye başlamaktadır. Zenginlerin temel uğraşları servetlerini teşhir etmektir.
Wright Mills	Üst ahlaksızlık dediği durumdan , ayrıca diğer ahlaki, kültürel çarpıklık ve sapıklıkların ortaya çıkmasından zengin yönetici zümreleri sorumlu tutmaktadır. zenginleşen kimseler, stratejik konuma sahip olanlar ve ellerinde büyük miktarlarda para bulunduran kimselerdir.
Bertnard Russel	Gelişmiş endüstriyel ülkelerde toplumun zengin kesimleri kendilerini yasaların üzerinde görür, yasalar çıkarlarını zedelerse kuvvete başvururlar.
Marx	Burjuva servetinin tasarruf yoluyla azar azar biriktiği görüşleri eleştirmiştir. insanlık tarihi artı ürünün elde edilmesiyle başladı, insanlık tarihi bu artı ürünün ele geçirilmesi için yapılan mücadelenin tarihidir. Sosyalist toplumda artı-ürün toplumun tümüne ait olur.
Schumpeter	Kapitalist servetin tasarruf yoluyla azar azar birikmemiş, bilakis üretime her defasında değişik ufuk açan yahut bir yenilik katan innovation hamleleri ile açıklamıştır.
Thorstein Veblen	Zenginleri en zeki, kültürlü, kabiliyetli kişiler olarak görmemekte, bunların iş konusundaki başarılarının "ilkel kurnazlığa" ve zaten zengin olmaları avantajına dayandığını söylemektedir.
Gustav Schmoller	iktisadi şartların rol ve tesiri kuvvetli olmakla birlikte, diğer faktörlerin de tesir payları olduğunu söyler.
Sombart	Bir taraftan kapitalizmin kuruluşu ve tekamülünde müessir olan bütün içtimai faktörleri, diğer taraftan kapitalist iktisadi hayat ve faaliyet tarzının içtimai nizamın bütün problemleri üzerindeki etkisini aynı zamanda incelemektedir.
Karl Pooper	Fikirler ile ekonomik koşullar arasında tek taraflı bir belirleme bağıntısı değil, karşılıklı bir dayanışma bağıntısı vardır.
Bertnard Russell	Tembelliğin bir din kuralı olmasını ve insanların tembelliğe alıştırılmasını istemektedir. Bu açıdan çalışmaktan zevk almayı değil, boş zamanın artmasını gerçek gelişme kabul ediyor.
Gazali	Kazancın helal olması için mutlaka emek harcanmasını ve harcanan emekle orantılı olması gerektiğini ifade etmektedir. Zorunlu ihtiyaçlar karşılandıktan sonra çalışma sonucu elde edilen gelir lükse, israfa, gösterişe harcanacaksa bu fazla çalışma makbul değildir. Ancak elde edilecek gelir beyni ve sosyal faaliyetlere harcanacaksa bu makbuldür.
Joseph	Dinamik müteşebbisler anlayışı çerçevesinde önce mahdut sayıdaki dinamik

Schumpeter	müteşebbislerin açtığı yoldan daha sonra geniş kitlenin statik müteşebbisleri gelmiş ve onları taklit ederek ilerlemişlerdir.
Durkheim	Toplumların ayakta durabilmesi için dayanışmanın önemini belirtmektedir. Veblen, modern kapitalist toplumların insanlararası ilişkilerde rekabet, çekişme, kıskançlık, duygularını tahrik edici bir yapıda olmaları yüzünden toplumsal hazımsızlıklara yol açtıklarını böylece sosyalizme yardımcı olduklarını söylerken genel planda asabiyet bir topluluğun üyelerinin veya birlikte bir müşterek değeri (bir sülalenin veya bir inanç sisteminin üstünlüğünü) benimsemeleri ve bu değer her türlü fedakarlığa hazır olarak çekinmeden öne atılmaları olduğu halde ferdi planda insan olmanın onuruyla ve hayatını manalandıran üstün bir değere sahip olmasının verdiği, güçle, hiçleşme, dağılma ve yabancılaşmadan kendisini koruyan, kendisine güven duygusu, başarıma azmi yüksek, şahsiyetli ve hür bir insan tipini simgeler.

Kaynak: Kozak, İbrahim Erol(1999), "İnsan,Toplum, İktisat", Değişim Yayınları; ISBN No: 9758289101, 2.Baskı

İnsan tabiatına yaklaşımda bilim adamları iki grupta toplanırlar; mücadele ve çekişme esasına dayanan kötümser görüşler; İşbirliği ve dayanışma esasına dayalı teoriler ortaya koyan iyimser görüşlerdir. Mücadele ilkesi: aynı amaca ulaşmaya çalışan gruplar, toplumlar arasında mücadele çekişme bulunduğunu, tarafların amacı sadece amaca ulaşmak değil aynı zamanda rakipleri etkisiz hale getirmek veya yok etmektir. Rekabet ilkesinde ise ilişkide taraflar ve amaç vardır. Taraflar işbirliği yapmadan tek başlarına amaçlara ulaşmak isterler. Ama birbirlerini etkisiz kılamazlar. Çünkü rekabet kuralları vardır. İyimser görüşler içerisinde ise, toplumsal ilişkilerde işbirliği ve dayanışma ilkesi esastır. Bu ilke gereği, amaca tek başlarına değil birlikte ulaşırlar.

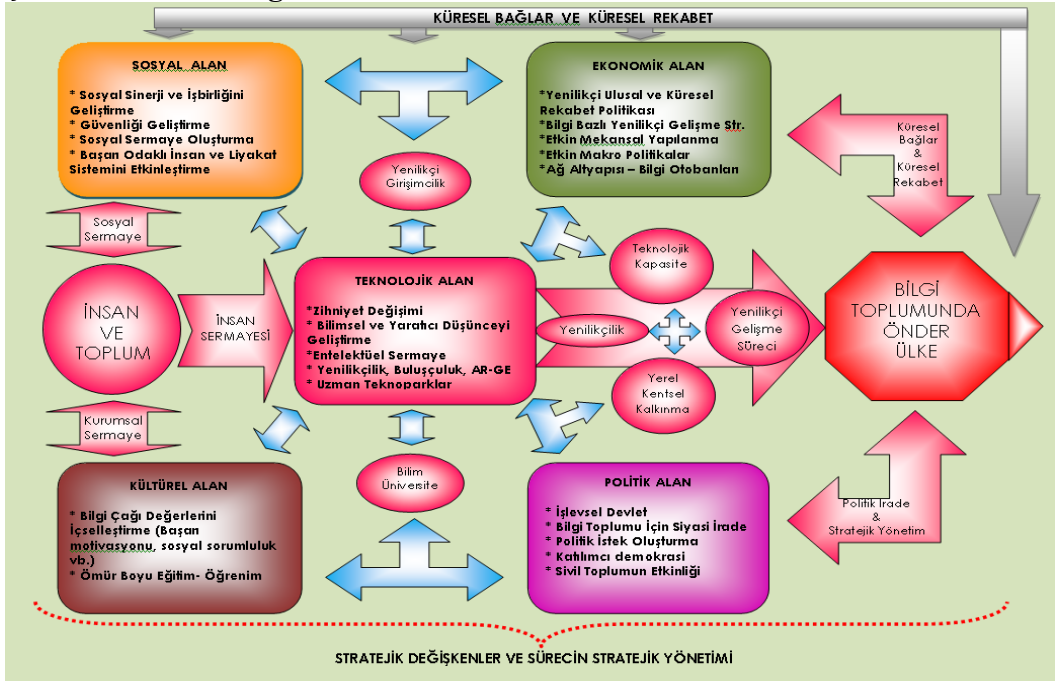
Teknolojik, ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel, politik alanlarda çok önemli değişimlerle karşı karşıya bulunduğumuz hız, esnek ve pratikliğin hakim olduğu çağımızda (Aktan, 2003), daha güçlü bir modeli için perspektifi maratyonel bakış açısını; toplumun tüm kesimlerini kapsayacak demokratik bir tavırla toplumsal uzlaşma konseylerini oluşturan, düzgün işleyen piyasa ekonomisini sürdürülebilir ve kurumsallaşmış kılan, hukuka uygun etkin bir rekabet ortamının sağlanması ve uluslar arası rekabet gücünün artırılması, ticareti yeni oluşumlar doğrultusunda uyumlu bir bakışla düzenlenmesi, bu doğrultuda kural ve kurumları güncelleştiren, devletin ekonomideki rolünü yeniden ve dünya standartlarına uyarlayan, gelir dağılımında adaleti tesis eden, makro ve mikro düzeyde insan

kaynaklarının yönetimine önem veren, değişim mühendisliği ile yeniden her alanda yapılanmalar oluşturarak, araştırma ve geliştirmenin GSYİH daki payını artıran, bilim, fen ve mühendislik alanlarında ilerleyen, yeni temel ileri teknolojilerde atılım projeleri oluşturan, bilim adamlarının uluslar arası ve ulusal düzeyde bilimsel yayınlarının artması için ciddi teşvikler sağlayan, Patent ve Fikri Mülkiyet hakları ile inovasyonun geliştirerek, çağdaş bir yönetim anlayışı ile toplam kaliteyi her sahaya yayan, iki günü birbirine eşit olan zarardadır anlayışı içerisinde sürekli gelişmeye, bilgiye, faydaya, uyuşmaya beşikten mezara kadar önem veren, tüm sahalarda yapıcı rasyonalizmden istifade ile ahlaki ilke ve standartları, değişen iktidarlarla değişmeyecek şekilde kurumsallaşmış bir düzeyde geleceğe ve her anımıza ahlaki tesis edecek etkin küresel liderlerle ben merkezci, bizden biri anlayışındaki siyasi miyopluğu sağlayan kültürlere kör kalan anlayıştan uzaklaşmak, vicdani sorumluluğu ön plana çıkaran katılımcı bir anlayışta buluşmak, iyi bir sosyal düzeni oluşturarak adaleti her alana hakim kılmak, iklim ve doğa dostu teknolojilerle, doğa ve çevre bilinci ile sürdürülebilir bir kalkınmayı tesis etmek, eğitim, sağlık gibi sosyal alanlara katkı koyarak insani gelişme odağında ekonomik gelişmeyi ve ekonomik büyümeyi gerçekleştirmek için statükonun tiranlığını yıkıp, yerleşik davranış kalıplarımızın oluşturduğu doğru bildiğimiz yanlışlarımıza yol açan geleneklerden sıyrılmak, nepotizme, siyasi kayırmacılığa, bigotizme, doğmatizme, yenik düşmeyen akılcı politikaları her alana yaymak, olumlu değişimleri gerçekleştirmek için mücadele ruhunu geliştirmek ve devamlılığı bu konuda esas alarak değişimin mucidi olma yolunda birden fazla ve çok merkezli birbirine bağımlı iddialar ortaya koymak sürdürülebilir altyapının üstyapıyı, üst yapının da altyapıyı geliştirdiği diyalektik anlayışa uygun politikalar yerleştirebilir.

Bunun için bilim, fen ve mühendislik alanlarında çalışanların sayısını artırmak, araştırma geliştirme ruhunu pekiştirmek, bilgi iletişim teknolojilerini doğru kullanmak, buluşları ve patent sayılarını artırmak, bilgi ekonomisini ve performansı yükseltmek, ileri ve yüksek teknolojiyi teşvik etmek, markalaşma ve ticaret becerisini geliştirmek, yaşam kalitesini yükseltmek, erişilebilirliği kolaylaştırmak, risklerini, tehditleri, fırsatlarını, avantajlarını doğru tespit etmek gerekmektedir. Yarına bir değer ve miras bırakabilmek adına beşeri sermayeyi güçlendirmek bireye yatırım yapmak ise en belirleyici ve önemli

sorumluluğumuz olmalıdır. Bu bağlamda, her türlü ürün geliştirmeyi değil, daha fazla katma değer oluşturacak sofistike ürünleri tercih etmektedirler. Nanoteknoloji, biyoteknoloji, hibrit tohumlama, gen mühendisliği, kök hücreleri, casus uçaklar, kalp stentleri ve benzerleri gibi sibernetik alanlar ve ileri malzeme teknolojisi ise yeni gelişmelerin ve değişimlerin kuluçka merkezleri olmuşlardır.

Şekil:1. Küresel Bağlar ve Küresel Rekabet



Kaynak: Erkan, Hüsnü(2016), Bilgi Ekonomisinde Teori ve Politika,
www.deu.edu.tr/userweb/husnu.erkani/EPT%20Ders.ppt, E.T.25/11/2016



Yani düşünen bilgi yoğun, stratejik sermaye, ve ileri teknoloji ve stratejik işletim fonksiyonlarının hakim olduğu kilogram başına milyar dolar kazandıran katma değeri yüksek ürünlerin oluşturduğu değer ekonomisi dönemidir. Hacim ekonomileri geride kalmıştır. Kafa kafaya rekabet denilen 21.yüzyıl rekabeti ise bu ürünlerden oluşmaktadır, mikroelektronik, biyoteknoloji, yeni malzeme bilgisi sanayileri, telekomünikasyon, sivil havacılık, robotik artı makine aksamı ve bilgisayar artı yazılım gibi “yedi anahtar sanayileri” herkesin ele geçiremeyeceği bazılarının kaybedip bazılarının kazanacağı bir “kazan kaybet” rekabeti dönemidir.

2.YEREL DÜŞÜN KÜRESEL DAVRAN: REKABETİN DEĞİŞEN DOĞASININ SONUCU MU?

Çağımızda değişim olgusu, ünitercilikten, federal konfederal yapılanmalara, merkezîyetçilikten, küresel ve yöresel anlayışa, merkez yönetirden merkez yönlendirire, bürokratik yoğunluktan katılımcılığa, emir ve kontrolden duyarlı ve hesap verebilirliğe, içe bağımlılıktan rekabetçi yapıya, kapalı ve yavaşlıktan açık ve hızlılığa geçiş, riskten kaçıştan riske açık olmaya varana kadar bir çok alanda

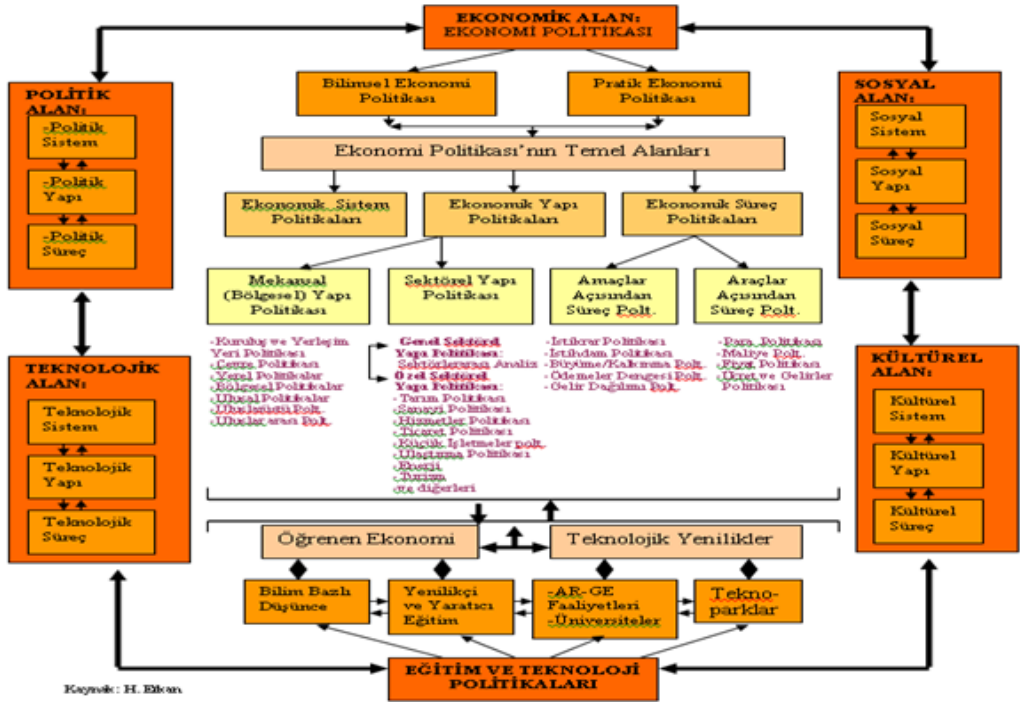
yeni yapılanmalar ve değişimler her alanda hızla kendini gösterirken ülkeler çağın gereklerini yerine getirebilmek için araştırma geliştirme, bilim, fen, mühendislik alanlarında yoğun bir rekabet ortamına girmişlerdir(Aktan ve Vural, 2004). Üretim geliştirmeyi, sorgulamayı, düşünmeyi, anlamayı, açıklamayı ve kontrol işlevlerini ise faaliyetlerinin başlangıcına yerleştirmişlerdir. Bu doğrultuda, katma değeri yüksek, yenilikçi, farklı, belli alana odaklanmış, özgün, düşük maliyetli ürünler gündemlerini çepeçevre kuşatmıştır(Baghci, 1996);. Bunun yanı sıra lider firma, hegomonik devlet olabilmek için risk ve belirsizliği yönetmeyi, çağın gereklerine uygun planlar, organizasyonlar, yöneltmeler, koordinasyonlar ve denetim fonksiyonlarını artırmışlar ve değişime en hızlı tepki vererek hayatta kalmayı başarmışlardır. Bu dönemde tesadüfi, ben yaptım oldu, neye mal olursa olsun şeklindeki her alana dalışlar kazandırmamaktadır. Çünkü dönem tesadüflerin değil planlı, kararlı, güçlü stratejilerin ve oyunların dönemi, bugüne kadar domino, tavla, kağıt oyunlarındaki gibi rastgele şeklindeki oyunlar dönemi kapanmış ve zamanı fuzuli işgal etmiştir. Devir artık ölçme devri, düşünme devri olarak satranç oyunundaki gibi düşünerek, anlayarak hamle yapma devridir. Bu doğrultuda, piyon ve çerezlik ürünler yerini, şah ürünlerine; oyunu mat oyunlarına kazan kazan oyununa dönüştürmüştür. Diğer bir husus ise neye mal olursa olsun anlayışından ölçme ve değerlendirme anlayışına dönüştürülmüştür. Çünkü değişimin boyutlarını ölçemez isek sürecide doğru bir şekilde yönetemez ve hedefe ulaşamayız. Terzi misali devir iki ölç bir biç devri yani tesadüfi değil bilinçli olarak süreci yönetebilmedir. 1980 dışı açılmayla birlikte 2005 yılına kadar olan evrede, Türkiye’de rekabetin değişen doğası ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yurtdışı çalışmalar kısıtında Chaganti(1987), Porter(1990), Pilling(1991), Golden ve Dollinger(1993), Ferguson(1994), Kinni(1994), Moini(1995), Monkhouse(1995), Lim,Sharkey ve Kim(1996), Zairi(1996), Walley ve Thwaites(1996), Flynn ve Flynn(1996), Bloodgood, Sapienzave Almeida(1996), Thompson ve Coe(1997), Jemmesson(1997), Chaharbaghi ve Lynch(1999), Ma(1999), Taylor(2000), Ma(2000), Johnsonve Busbin(2000), Beal(2000), Rutihinida(2000), Kotorov(2001), Barney(2001), Wong, Maher, Wang ve Long(2001), Jasimuddin(2001), Tena, Llusar ve Puig(2001), Taylor(2001), Ma(2002), O’Donnell, Glimore, Carson ve Cummins(2002), Waiker, Walker ve Wallace(2002) çalışmaları irdelendiğinde dünya ile uyum derecesi tespit etmeye çalışmışlar ve netice itibariyle; yeni oluşan

pazarlardan pay kapabilme yarışının arttığı, teknolojideki sürekli değişim ve yeni gelişmelerin yaşandığı, zorlu rekabet ortamının bulunduğu, piyasaların acımasızca kurulduğu, ürünlere, hizmetlere ve bilgiye sınırsızca ulaşılabilirdiği, bilişim ağlarının hız, esneklik ve pratiklik kazandığı bu dönemde ekonomik üstünlükler ve rekabet gücü sadece doğal kaynaklara, hammaddeye, fiziki sermayeye bağlı değil entelektüel sermayeye de bağlı kalmaktadır(Barney,.2001). Bireyin ve toplumun en iyi şartlarda yaşamını idame ettirmesi ve kalitesini artırıcı husus ise yüksek hacim ekonomilerini değil yüksek değer ekonomileridir(Beal, 2000). Bunun yanı sıra, karlılığı yüksek yatırımlar, özgün ürünler, beceri geliştirme, özgün teknoloji, ürün geliştirme, inovatif yaklaşımlar, özgün marka ve küresel yönetici ve firmalar, beşeri sermaye ve yaşam kalitesi, markalaşma ve yenilikçilik, ticaret becerisi ve üretim potansiyeli ve erişilebilirlik ise rekabet gücünü ölçmede yer alan önemli etkenler arasında sıralanmışlardır.

3. Türkiye Ekonomisinde 2003-2016 Yılları Arası Gelişmeler

24 Ocak 1980 Kararlarının dışa açılmayı yararlı hale getirebilmek için uyarladığı planın bir yandan büyümeyi arttıran(Atan, 1984), bir yandan kırgınlıkları, dargınlıkları sonlandıran, ekonomiyi canlandıran ve büyümeyi hızlandıran devasa bilgi ve iletişim teknolojilerinde gelişmelerin yaşandığı ve gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkelerle yakınlığı bir dönemin arefesinde İMF'nin çerçeve

Şekil 2: Ekonomi Politikası

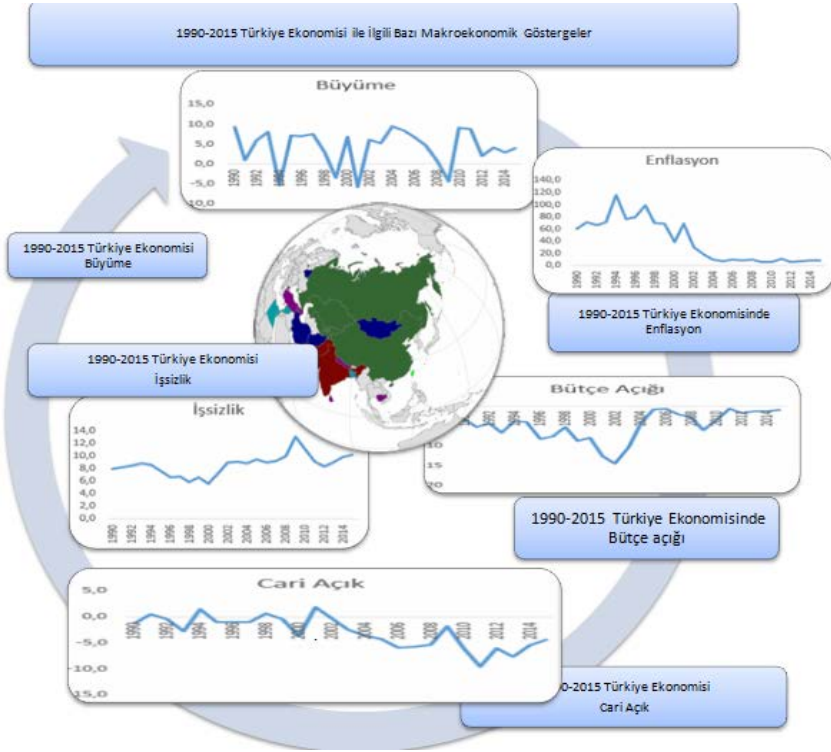


Kaynak: Erkan, Hüsnü(2016), Bilgi Ekonomisinde Teori ve Politika, www.deu.edu.tr/userweb/husnu.erkana/EPT%20Ders.ppt, E.T.25/11/2016

sunduğu ekonomik reçetelerle Güçlü Ekonomiye Geçiş Programını 2001 yılında uygulamaya konulmuş 2003 yılında siyasi politik uygulayıcıların değiştiği yeni bir hükümetle birinci dönem 2003-2008 yılları arasında bütçe açığı mali disiplin ve kontrolle büyük ölçüde çözen uygulanan mali ve parasal politikaların uyumlu çalışması neticesinde para ve banka piyasalarının düzgün işleyen yapısıyla, yıllık yabancı sermaye girişindeki artışı sağlayan ihracattaki belirgin sıçramalarla artışların olduğu, yabancı sermayenin en iyi uygun yatırım iklimlerinde yetiştirildiği ve yeşertildiği bir dönemde güçlü bir finansman yapısıyla bankacılık kesimi sağlam ve güçlü bir yapıya kavuşarak %70'lere varan enflasyon oranı tek hanelere düşürülerek Avrupa Birliği ile müzakere aşamasına kadar varılması, artan cari açık, yükselen işsizlik ve bankacılık ile kamu kesimi mali disiplini ile

azaltılması ile çeşitli kredi derecelendirme kuruluşlarının risk ve belirsizliğin azaltıldığı iş ve yatırım yapılabilir sağlıklı bir ekonomik yapı ve dokuya kavuştuğu deklare edilmiş, cari açığı düşürülmüş, sağlam bütçe yapısı, sıkı para politikasıyla güçlü bankacılık görünümü, bütçe ve mali kontrolle disiplinli uygulamalarıyla 2009-2016 yılları arasındaki döneme ulaşılmıştı; tam da gelişmiş ülkeler potasına girme öncesinde yeniden iç ve dış aktörlerinde doğrudan etkilediği; petrol fiyatları artış neticesinde fiyatlar genel düzeyindeki yükselişi veren enflasyonu tetiklemeyle Enflasyonda baz etkisi bitişini sağlaması, ABD ekonomisi toparlanması ve doların hızla bütün dünya piyasalarında artışının devam etmesi, cari açığımızı baskılamaya neden olacak FED'in faiz artırımını yeniden gündeme taşımasıyla büyümenin düşmesinin ve işsizliğin artmasının önünü açacak gelişmeler küresel sistemden ve iç sorunlarla gerilmiş görünen toplumu daha da gelecek bir durum oluşturarak dış dünyadan gelen bulaşıcı ekonomik enfeksiyonların hem kriz ortamlarına zemin hazırladığı bir döneme son

Şekil:3. 1990-2015 Türkiye Ekonomisi Bazı Makroekonomik Göstergeler



Kaynak: Eğilmez, Mahfi(2016), “Kendime Yazılar” <http://www.mahfiegilmez.com/29/11/2016>
2015-2016 yılları arasında bariz bir şekilde belirmiş ise de istikrarlı bir siyasi yapının getirdiği avantajla bütçe yapısını ve güçlü bankacılık görünümünü korumada kararlı bir siyasi irade krizlerin bulaşıcı kelebek etkisini azaltmaya muktedir olmak da ve kararlı bir şekilde mücadelesini sürdürmektedir. Karşılıklı bağ ve bağımlılığın hızla yayıldığı ekonomilerde kırılğanlıklarda yüksek olmaktadır. Her şeyin bir bedelinin bulunduğu iktisadi bir anlayış da bu uygulanan kararlı politikaların da cari açığı düşürme adına potansiyel büyümeyi azalttığı, bu durumun işsizliği arttırdığı durumla karşı karşıya kalınmıştır. Bunun yanı sıra kendi gelişmişliklerini geliştirmekte olan ülkelerdeki yeni pazar, yeni ürün ve yeni stratejilerle doyuma ulaşmış küresel gelişmişler likidite bolluklarına rağmen geliştirmekte olan ülkelerin ekonomik sorunlarından da uzaklaşma meyili göstermişlerdir(Eğilmez, 2016).

2003-2008 yılları arasındaki hızla kalkınan ve sıçrayan ekonomik baharı, iğrenç ve kanlı yüzü bulunan Arap baharı gibi kirli ve içten pazarlıklarla dolu bir yapıya dönüştürerek çatışmaları hızlandırmıştır. Bu çirkinliklerin ve çirkefliklerin üstesinden gelebilmek için, ekonomiyi durumu idare eden ve kurtaran günü birlik bir yapıyla değil, ekonomi sosyal yapı ve dokunun güçlendirilmesiyle beraber çevre bilincinin oluşturulduğu, suçların azaltıldığı ve terörün önlenildiği bir sürdürülebilir kalkınma anlayışı içerisinde ekonomik yapının enflasyon, bütçe açığı, işsizlik, özel kesim borç yükü, ve cari açık konularında büyümede belirgin bir değişme oluşturacak toplumsal refahı artır kapsayıcı bir anlayışa sahip ekonomik sisteme ve uygulamalara kavuşturmak gerekmektedir. Yerel düşünüp küresel davranma anlamında değerlendirdiğimiz gelişmiş ülkelerle arayı kapatmak için politik, ekonomik, sosyolojik ve teknolojik gelişmeler bağlamında ekonominin küresel sistem içerisindeki payını zamanla arttırmak gerekmektedir(Eğilmez,2016).

Tablo 2: 1990-2015 Türkiye Ekonomisi Makroekonomik Göstergeler

1990 - 2002 Dönemi	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Büyüme	9,3	0,9	6,0	8,0	-5,5	7,2	7,0	7,5	3,1	-3,4	6,8	-5,7	6,2
Enflasyon	60,4	71,1	66,0	71,1	115,7	76,3	80,1	99,0	69,6	68,8	39,0	68,5	29,7
İşsizlik	8,0	8,2	8,5	8,9	8,6	7,6	6,6	6,8	5,9	6,6	5,6	7,2	9,0
Bütçe Açığı	-3,3	-5,3	-4,3	-6,7	-3,9	-4,0	-8,3	-7,6	-5,3	-8,7	-8,0	-12,6	-14,4
Cari Açık	-1,3	0,5	-0,5	-2,7	1,5	-1,0	-1,0	-1,0	0,7	-0,4	-3,7	1,9	-0,3
Kamu Kesimi Borç Yükü	33,6	37,2	39,6	40,7	53,6	43,7	44,3	43,4	31,1	39,8	38,2	74,1	69,2
Özel Kesim Dış Borç Yükü	6,2	7,1	7,3	9,6	13,0	13,1	12,7	14,5	17,5	15,5	19,4	20,5	21,4
GSYH / Küresel GSYH	1,4	1,4	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,3	1,3	1,2	1,3
2003 - 2015 Dönemi	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Büyüme	5,3	9,4	8,4	6,9	4,7	0,7	-4,3	9,2	8,8	2,1	4,2	2,9	4,0
Enflasyon	18,4	9,4	7,7	9,7	8,4	10,1	6,5	6,4	10,4	6,2	7,4	8,2	8,8
İşsizlik	9,1	8,9	9,5	9,0	9,2	10,0	13,1	11,1	9,1	8,4	9,0	9,9	10,2
Bütçe Açığı	-10,4	-4,3	-0,8	-0,7	-2,0	-2,7	-6,0	-3,4	-0,6	-1,7	-1,3	-1,2	-1,0
Cari Açık	-2,5	-3,6	-4,3	-5,9	-5,7	-5,4	-1,8	-6,1	-9,6	-6,1	-7,7	-5,5	-4,4
Kamu Kesimi Borç Yükü	62,2	56,6	51,1	45,5	39,6	40,0	46,3	42,3	39,1	36,2	36,2	32,5	32,5

Özel Kesim Dış Borç Yüğü	16,1	16,4	17,6	23,0	24,8	25,4	27,9	26,1	25,9	29,0	32,6	34,4	35,0
GSYH / Küresel GSYH	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4

1990 – 2002 ve 2003 – 2015 Dönemleri Karşılaştırması (Tablodaki veriler; TÜİK, Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı ve TCMB sitelerinden alınmış resmi verilerdir. Her iki döneme ait GSYH / Küresel GSYH oranları için IMF, WEO Database, April 2016'daki satın alma gücü paritesine göre GSYH'nın dünya GSYH'sındaki payı başlıklı verileri kullanılmıştır.)

Kaynak:Eğilmez, Mahfi(2016), “Kendime Yazılar” <http://www.mahfiegilmez.com/29/11/2016>

(1) Siyasal alandaki sorunlar:

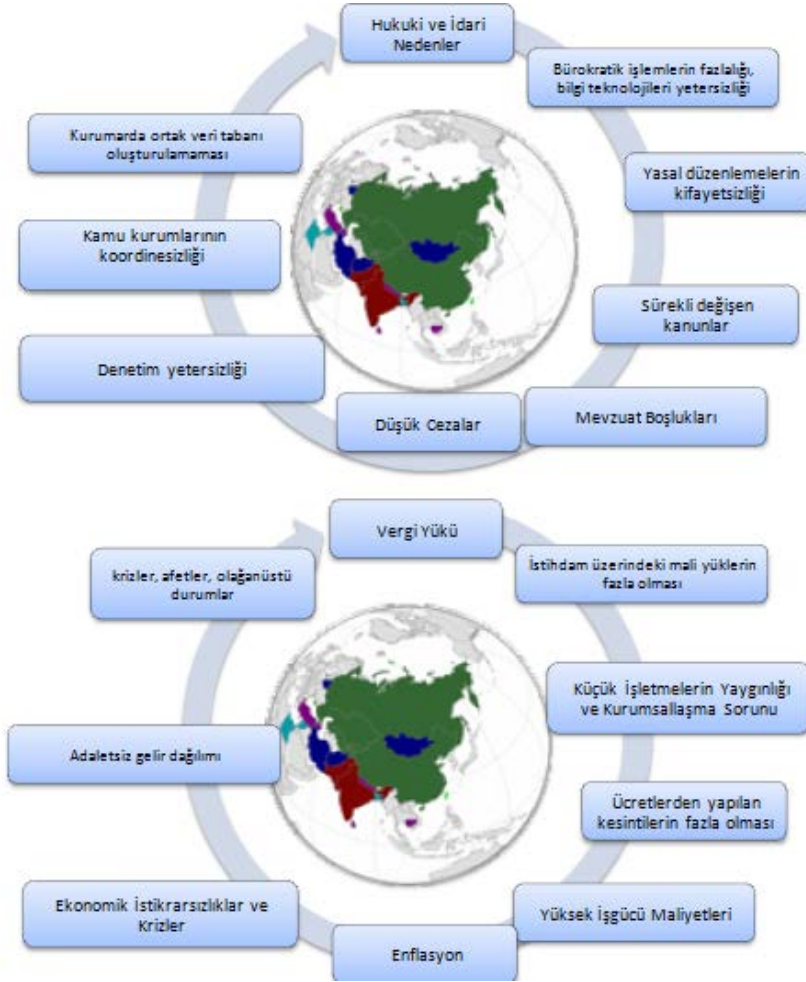
Demokrasi, insan hakları, çoğunluk – azınlık ilişkileri, yasama – yürütme - yargı ilişkileri, düşünce ve düşünceyi açıklama özgürlüğü gibi

(2) Sosyal alandaki sorunlar: Eğitimin yetersizliği, sosyal yaşamda kadın erkek eşitsizliği, hoşgörü eksiklikleri gibi.

(3) Ekonomi alanındaki sorunlar: Enflasyon direnci, potansiyel büyümenin sürdürülememesi, cari açık – bütçe açığı gel gitleri, vergi yapısının bozukluğu, cari açığa neden olan ithalatın ikame edilememesi ve tasarrufların düşüklüğü gibi(Eğilmez,2016).

Yukarıdaki sorunların yanı sıra; AB sürecinde bekleyen sorunlar(Aydın, 2002), Türkiye'nin Güneydoğusunda yaşananlar, etnik-azınlık provokasyonları, bölücü terör, her türlü radikal akımlar(Bloodgood, Harry, Sapienza ve Almeida (1996), Irak'ta ve Suriye'de yaşanan gelişmeler, sözde kürdistan kurulması çabaları, İran'ın nükleer programı, sözde ermeni soykırımı iddiaları, Kıbrıs, yabancı sermayenin giriş biçimi ve sirkülasyon yöntemleri, özelleştirme politikaları, dış ticaret açığı, cari açık, kayıt dışı ekonomi, dışarıya kaçan reel sermaye, dış borç, işsizlik, nüfus artışı, tarım nüfusu, çevre sorunları,

Şekil:4. Ekonomik Sorunların Sosyo-Ekonomik-Hukuki ve İdari Nedenler



popüler kültür, sanal gündemlerin arkasından koşmak, milli eğitim politikaları, kamusal eğitim-bilinçlendirme sorunları, siyaset kurumunun işleyiş mekanizmasındaki sorunlar, kurumlar-güç merkezleri arasındaki uyum sorunları, gelir dağılımındaki dengesizlik, beslenme sorunları (yetersiz, kötü, zararlı), sivil toplum örgütlerindeki yetersizlik (sayı-kalite), bürokrasi, plansız-vizyonsuz-verimsiz-sorumsuz yönetim anlayışı (denetleyen demokrasideki noksanlık),

şeffaflık-yolsuzluklar gibi temel sorunları sayılabilmektedir(Çömez,2005, Ferguson, 1994, Flynn ve Flynn 1996, Golden ve Dollinger, 1993).

SONUÇ

Küresel şirketlerle ekonomik olarak, medya aracılığı ile kitlesel dönüşümler gerçekleştirilerek, sivil toplum kuruluşları aracılığı ile, toplum mühendisliği yapılarak gerçekleştirilerek toprakların işgaline gerek kalmadan, yeni sömürü düzenleri oluşturularak, çarpıtılmış istihbarat bilgileri ile, uluslar arası hukuku hiçe sayarak savaş gerekçesi oluşturan, gittiği yere demokrasi ve barış getirmek yerine kaosu taşıyan bir hegamon devlet olma yerine ekonomik ve sosyal hayat bakımından, geçmiş dönemlerin uygulamalarından vazgeçilerek katılımcılık, açıklık, şeffaflık, hesap verebilirlik ve hukuka uygunluk ilkelerinin yeşerdiği yönetim (governance) anlayışına uygun yapılandırmalar önem arz etmeye başlamalıdır.

Ancak böyle bir yapılanmanın başarılması, buna yardımcı kurumların oluşturulması çok kolay başarılacak bir iş değildir. Dış ve iç etkiler (çıkar grupları) böyle bir yapılanmayı etkileyebilmekte ve kendi çıkarlarını ülke politikalarına hakim kılabilirler (Chaharbaghi Kazem ve Lynch(1999). Bu açıdan bakıldığında küreselleşme önderlerinin küresel ölçekte sürdürülebilir bir kalkınmaya katkı yapmaya niyetli olmalarının dünya çapında önemi bulunmaktadır. Böyle bir niyet uzun vadede her ülkenin yararına(Barney, Jay B.(2001). Çünkü gelinen noktada tek hedef ekonomik büyüme değildir. Çevre, suç, terör konuları gibi çok hayati sorunlar da büyük önem taşımaktadır(Beal, Reginald M.2000). Bu alanlarda ekonomik ilişkilerin uluslar arası boyutunu artırarak siyasal ilişkilerin ekonomik ilişkileri bozmaması için özen gösterilmeli ancak, ekonomik ilişkilerin boyutu ne olursa olsun, siyasal alanın üstünlüğü tartışılmamalıdır(Chaganti, Radha(1987). Bununla birlikte küreselleşme-ulus devlet kavramlarına yeni-ekonomik anlamlar yüklenerek kent ekonomisi/ekonomi-sanayi bölgeleri belirleyici rol üstlenecektir, komşu mücavir alanlarla olan ilişkiler, merkezi ilişkinin belki de önüne geçecek, hemşehrilik kavramı yerini, tüketim alanlarına ilişkisine bırakabilecektir.

Bu tematik ögeler doğrultusunda Türkiye'nin yeni vizyonlarını ortaya koymak, yeni ilişkiler sağlamak ve başka dünyaları keşfetmek zorunluluğunun farkındalığıyla (Davutoğlu, 2003), Türkiye sadece AB ve ABD vizyonuna hapsedilmemelidir. Türkiye'nin kendisine biçilen alternatifsizlik sendromu ya da işletme körlüğü yaşatma teşebbüsleri durdurulmalıdır(Çiftçi, 2004). Çok kutuplu düzende yeni aktörler BRIC, RAINBOW eksenini gibi yeni arayışlar ve jeopolitik birlikteliklerin içerisinde Türkiye'nin yeniden kurulacak dengelere politik ve ekonomik olarak hazır olması, buna dair öngörülerinin, alternatifli planlarının olması gerekmektedir(Aydın, 2002). Lider merkezli bir toplum olan Türkiye'ye tabandan tavana bir reform anlayışı yerleştirilmeli, yöneten ve denetleyen bir demokrasinin işler duruma gelebilmesi için-topyekün bir anlayış devrimine ve yönetsel reforma, yöneten-denetleyen demokrasiye, üreten-ihraç eden-verimli ekonomiye, etken-yön veren diplomasiye, şeffaf-hesap verebilir-reformist-üretken bürokrasiye, caydırıcı savunma gücü ve bunu destekleyen ulusal politikalara yer verilmelidir (Dolar ve Wolff, 1995). Acilen çok bağlantılı politik, ekonomik, sosyolojik ve teknolojik reformlar yapılmalı; başlıcaları çağdaş dünyaya uygun bir anayasa yapılmalı ve uyulmaması halinde cezalar net bir biçimde belirtilmeli, yargı reformu, bilimsel, sorgulayıcı, analitik düşünmeye yönelik bir eğitim sistemine geçilmeli, mali sektör reformu, eğitim reformu, bütçe reformu, mali sektör reformu, vergi reformu, yerli üretimi geliştirme reformu, kayıt dışılığın önlenmesi, güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi gibi alternatif enerji kaynaklarının daha fazla kullanılmasının teşvik edecek enerji reformu, sosyal güvenlik ve sağlık reformu, bağımsız kurumlar alanlarında çok ciddi reformlar yapılmalıdır(DPT 1988, Atik,2003).

Dünyadaki ekonomik krizler uluslararası düzenin değişeceği, dünyanın yeniden şekilleneceği dönem de Türkiye (önemli bir) belirleyen yada belirlenen ülke olarak ya atağa kalkacak ya da sorunlarla boğuşacak. AB süreci ile ilgili tartışmaların hız kazanacağı ve sonuçlarının belirginleşeceği bir dönem olabilecektir. Dünyanın yeniden şekillendiği zaman diliminde, Türkiye'nin komşu coğrafyalarında sistematik değişikliklerin olacağı bir dönem olacak, yeni dünya düzenine-dengelerinde Türkiye'yi bekleyen ekonomik-stratejik sorunlar ve bunların tetikleyeceği gelişmeler yaşanacak, küresel tehdit unsurlarının tamamından az yada çok etkilenecek, terör-küresel terör, etnik çatışmalar, yeni

kriz alanları, radikal akımlar, ekonomik istikrarsızlıklar, kitle imha silahları-yeni versiyon kitle imha silahları, uyuşturucu, kaçakçılık, insan ticareti, yasa dışı göçler, mafya, küresel ısınma ve iklim mülteciliği, pandemiler gibi sorunları uluslar arası güç birliğiyle çözüme kavuşturulmalıdır.

KAYNAKÇA

Aktan, Coşkun Can, Vural, İ.Y.(2004), “Rekabet Gücü ve Türkiye”, TİSK Yayınları, Rekabet Dizisi 3, Yayın No:255, Ankara

Aktan, C.C (2003)., "Türkiye'de Üretim ve İstihdama Yönelik Ulusal Rekabet Gücü Politikası", TİSK, <http://www.tisk.org.tr>, <http://www.canaktan.org/yeni-trendler/yenirekabet/kavram.htm>

Aktan Okan ve Tercan Baysan(1984), “Türk Ekonomisinin Dünya Ekonomisine Entegrasyonu: Liberasyon,Karşılaştırmalı Üstünlük ve Optimum Politikalar”, ODTÜ Gelişme Dergisi, Cilt 12, Sayı 1-2,1984

Aydın, Senem (2002), “Türkiye’nin Tam Üyeliğinin Avrupa Birliğine ve Türkiye’ye Katkıları”, İKV Yayınları, No:168, İstanbul Mayıs, 2002.

Baghci, Prabir K.(1996); “Role of Benchmarking As A Competitive Strategy:The logistic Experience” International Journal of Physical Distribution and Logistics Management, c.26, s.2

Barney, Jay B.(2001),”Resorce Based Theories of Competitive Advantage:A Ten Year Retrospective on the Resorce Based View”, Journal of Management, November-December, c.27

Beal, Reginald M.(2000), “Competing Effectively:Environmental Scanning, Competitive Strategy and Organizational Performance” Journal of Small BusinessManagement, January, c.38, s.1

Bloodgood, James,M. Harry, J. Sapienza and James G. Almeida (1996), The Internationalization of New High Potential U.S Ventures:Antecedents and Outcomes”, Enterpeneurship:Theory and Practice, Summer, c.20, s.4

Chaharbaghi Kazem and Richaqrđ Lynch(1999), “Sustainable Competitve Advantage:Towards A Dynamic Resource-Based Strategy”, Management Decision, c.37, s.1

Chaganti, Radha(1987), “Small Business Strategies in different Industry Growth Environments”, Journal of Small Business Management, July,c.25

Çiftçi Hakkı(2004), “İktisadi Gelişmede Uluslar arası Rekabet ve Ulusal Kurumlar Dinamiği”, Seçkin Kitabevi, Ankara, 2004, s.7

Çömez,T.(2005); Yeni Dünya Düzeninde Türkiye Öngörüsü slayt

Davutoğlu, Ahmet (2003), “Stratejik Derinlik”, Küre Yayınları 13. Baskı, Stratejik Araştırmalar:1, Haziran, 2003, İstanbul

Dolar,D. ve Edward N. Wolff (1995), Competitiveness, Convergence and International Specialization. London: The MIT Press, s.3.

DPT(1988), Türk Sanayinin AT Sanayi Karşısındaki Rekabet İmkanları”, ÖİK Raporu, Ankara

Dura Cihan, Atik Hayriye(2003), “Avrupa Birliği, Gümrük Birliği ve Türkiye”, Nobel Yayın Dağıtım, genişletilmiş 2. Baskı, Yayın No:164, Ankara, s. 3

Eğilmez, Mahfi (2016), “Kendime Yazılar” <http://www.mahfiegilmez.com/29/11/2016>

Erkan, Hüsnü(2016), Bilgi Ekonomisinde Teori ve Politika, www.deu.edu.tr/userweb/husnu.erkani/EPT%20Ders.ppt, E.T.25/11/2016

Ferguson, Wade(1994),”EC Product and Service Standards” Journal of Small Business Management,October,c.32,s.4

Flynn James E. And Barbara B. Flynn(1996), “Achieving Simultaneous Cost and Differentiation Competitive Advantage Through Continuous Improvement:World Class Manufacturing As A Competitive Strategy” Journal of Management Studies, Fall,c.8, s.3

Golden Peggy A.and Marc Dollinger(1993),”Cooperative Alliances and Competitive Strategies in Small Manufacturing Firms”, Entrepreneurship:Theory and Practice, Summer, c.17, s.4

Jasimuddin, Sajjad M.(2001), “Analyzing the Competitive Advantages of Saudi Arabia with Porter’s Model”, Journal of Business and Industrial Marketing, c.16, s.1

Jemmesson, Peter(1997), “Using the Internet for Competitive Advantage”, Industrial Management and Data Systems,c.97, s.4

Johnson, Julie T. And James W. Busbin(2000), “The Evolution of Competitive Advantage” Competitiveness Review, Summer-Fall, c.10, s.2

Kansu,Işık (1997), “Emperyalizmin Yeni Masalı Küreselleşme”, İmge Kitabevi yayını, 3.Baskı, Ankara

Kini, Theodere(1994), “Reving Fans”, Industry Week, c.243,s.14

Kotorov, Rado P.(2001), “The Strategy Whell:A Method for Analysis and Benchmrking for Competitive Strategy”, Competitive Intelligence Review, August, c.12, s.3

Lim, Jeen-Su, Thomas W. Sharkey and J.Kim(1996), “Competitive Environment Scanning and Export Involvement:An Initial Inquiry”, International Marketing Review,c.13,s.1

Ma, Hao(1999), “Creation and Preemption for Competitive Advantage”, Management Decision

Ma, Hao(2000), “Competitive Advantage and Firm Performance”, Competitiveness Review, Summer-Fall, c.10, s.2

Ma, Hao(2002), “ Competitive Advantage:What’s Luck Got to Do With It?, Management Decision, c.37,s.3

Moini, A.H.(1995), “An Inquiry into Succesful Exporting:An Empirical InvestigationUsing A Three-Stage Model” ,Journal of Small Business Management, July, c.33,s.7

Monkhouse, Elaine(1995),”The Role of Competitive Benchmarking in Small to Medium-Sized Enterprises”, Benchmarking for Quality Management and Technology, c.24, s.4

O’Donnell, Aodheen, Audrey Gilmore,David, Carson and Darly Cummings(2002), “Competitive Advantage in Small to Medium Sized Enterprises”, Journal of Strategic marketing, September
Pilling, Bruce K.(1991), “Assesing Competitive Advantage in Small Businesses:An Application to Franchising”, Journal of Small Business Management, October,c.29,s.4

Porter, Micheal E.(1990), “The Competitive Advantage of Nations”, Harvard Business Review, March-April,c.68,s.2

Porter, Micheal (1998), “Global rekabette üstünlüğün Sırrı”, Rekabet Dersleri, Capital Yönetim Dizisi:3, İstanbul

Rutihinida, Cramer(2000),”Strategies for Tanzania’s Small and Medium Size Enterprises in Global Competition”, Global Competitiveness, Annual, c.18, s.1

Tena, Ana Belen, Juan Carlos Bou Llusar and Vincente Roca Puig(2001), “Measuring the Relationship Between Total Quality Management an sustainable Competitive Advantage:A Resource-based View”, Total Quality Management, c.12, s.7-8

Taylor Ronald K.(2000), “Marketing Strategies:Gaining A Competitive Advantage Through The Use of Emotion” Competitiveness Review, c.10, s.2

Taylor, Ruth Lesle(2001), “Small and Medium Size Businesses in Pursuit of the Global Economy”, Journal of Global Competition, c.9, s.1

Thompson, Kenneth N. And Barbara J. Coe(1997), “Gaining Sustainable Competitive Advantage Through Strategic Pricing:Selecting A Perceived Value Price”, Pricing Strategy and Practice, c.5

Waiker, Avinash, Josie Walker and Dawn Wallace(2002), “Small Business and The Useof the Internet:Implication for Competitiveness”, Journal of Global Competition, c.10, s.1

Walley Keith and Des Thwaites(1996), “A review, Synthesis and Interpretation of the literature on Competitive Advantage”, Journal of Strategic Marketing, Vol.4, No:3

Wong, Yim, Yu, Thomas E.Maher, Wang and Fu Long(2001), “Exploring Taiwan’s Competitive Advantages:Present and Future”, Management Research News, c.23, s.6-7

Zairi, Mohamed(1996),”Competition:What Does It mean”, The TQM Magazine, c.8, s.1